

SZERKESZTŐSÉG
S KIADÓHIVATAL:
ORADEA
M. Viteazul
(Nagyipactér) 11/a
TELEFON: 670.
Megjelenik
minden pénteken.

NÉPEPÜJNÖK

ZSIDÓ HETILAP

Előfizetési árak:
BELFÖLDÖN
1 évre . . . 250 L.
1/2 . . . 130 .
1/4 . . . 65 .
KÜLFÖLDÖN
1 évre
Magyarország P 12.
Slovenako Ch 75.
Austria . . . S. 18.
Jugoszlavia D. 120.

Üvöltenek a sakálok.

A tábor izgalomba hozta és megbolygatta az angol kormány perfidiája. A zsidóság családokkal teli életében, most új bánatot jelent a Fehér Könyv. A szentnek és megingathatatlannak elismert kötelezvény, — melyet a Népek Szövetsége jóváhagyólag — szignált egy entente-hatalom által rugatott fel. Anglia aláírta a kötelezvényt, mint mandatórius és most követendő példakép állítja saját magát a világ közvéleménye elé; hogy ime; aláírtam ugyan egy nemzetközi szerződést, de nem tartom be. Mit fog szólni Anglia, ha azok a népek is papirrongynak fogják nézni aláírt kötelezettségeiket, kiket ő arra minden eszközzel kényszeríteni akar? Mi lesz, ha Németország szakítja szét a versaillesi békét, ahogy Törökország felrugta rögtön a háború után a sèvres-i békét? S míg a „perfid“ Anglia ronggyá szakítja saját váltóját, addig a zsidóság körében nem a teljes harmónia lesz urrá, hanem az örök átok, a széthuzás és visszavonás tüli fel fejét. A nyugati zsidóság, élén az angliai zsidó közvélemény, egy emberként tiltakozik a jogtalanság ellen. A politikai faktor, a pártokon felülálló minden angol zsidót magába foglaló Board-of-Deputies, már hallatta szavát.

De itt mifelénk, a kívül táborozók gunyoros arca világlik a sötétben. Már hallatszanak a sakálok, kik ordítják, hogy a cionista mű, a 40 millió fontot, a sok ezrenyi embert felemészítő heróikus munka csődöt mondott. Ugye megmondtuk — ordítják — ők az „előrelátók“, a jósök. Azt hiszik ezek a minden romlást és bajt, kéjes örömmel regisztrálók, hogy most már felvirrad az ő napjuk. Talán oszlásnak induló szagra ólalkodnak a tábor körül, hogy kellő időben lecsapjanak és megalapultan, sunyin, hiéna és sakál természetüknek megfelelően, végezzék el gyűlöletes feladatukat. A cionista tábor csak meggyőződésünk, hogy a bajból, mint poraiból feltámadt Főnix-madár, új életre támad. A cionizmust az angol kormány Fehér Könyvével súlyos bánalom érte. De nem a cionisták magánügye ez, hanem részt kell ebben venni, minden egyes zsidónak. Minden egyes zsidót ért, ennek az igazságtalanságnak legyintése. Aki nem érzi ezt, az nem lát tovább az orránál! Hiszen mit akar lényegében a cionizmus? Egy mindenhol és mindenki által üldözött fajnak, kis talpalattnyi helyet biztosítani ezen a földtekén, ahol nyugodtan, emberi méltóságának megfelelően élhessen, dolgozhasson, alkosson. De a népek gyűlölete, a biblikus angol nép képviselője, a munkás kormány nem akarja ezt sem megadni. Diplomátikus szavak mögé, egy gyönyörű népmozgalmat, heróikus, magasztos népi megmozdulást akar letörni. De a zsidóság nem hasonlatos a bürokhöz és egyetlen más néphez sem, melyet John-Bull, önző céljaiért fel akar áldozni. A zsidó nép szívós és nemcsak ezt a kormányt, hanem sok népet is túl fog még élni.

Összefogni az erőket! A tizenhat milliós zsidó nép, mindenütt és mindenkor egy emberként kell tiltakozzék, e jogfosztás ellen! Világfelzúdulásnak kell következni, hogy ráeszméljen az angol kormány tettének súlyos következményeire, mely légelőszőr rajta fog megbosszulódni. Ha ő az első, ki ily kötelezvényt annulál, mit fog szólni ahoz, mikor más nép is élni akar majd ezzel a jogával? De ehez összetartás kell a zsidóság berkein

belül! Ostromlott várhoz kell hasonlítson, hol nincsenek sakálok.

Végük van és nincs többé zsidó állam, mondják a sakálok, kik kárörvendőn hallanak minden kedvezőtlen hírt. Isteni bosszú, mondják a vallás kisajátítói és eijött a „büntetés“ ideje.

És mi fennen kiáltjuk oda ezeknek a sakálokhöz hasonlatos sötét lelkeknek: korai a káröröm, korántsincs itt az idő, a csontrágásra. A cionizmust ért bántalom, az egész zsidóságot érinti s ahogy más nagy bajokat átélt és ujult erőre tá-

madt, úgy ezt is átéli majd és új erőfeszítésre hangozolja.

Az igaz zsidó őszinte fatalizmusával és hitével hisszük, valljuk és hirdetjük, hogy minden külső és belső ellenség dacára, ha lassabban is és még több nehézséggel; de elérjük kitűzött célunkat.

Mi rendületlenül hirdetjük, hogy „gám zu letová“, hogy ez a balsiker is, jóra fog vezetni. Ez a mi hitünk és ha a világ összes sakáljai is ólalkodnának táboraink körül, mégis kifogjuk vívni a végső győzelmet!
Leitner Zoltán

A hitközségek nagyváradi gazdasági konferenciája elé

Rövidesen egybegyűlnek az erdélyrészi orth. zsidó hitközségek képviselői Nagyváradon, hogy gazdasági helyzetüket megtárgyalják és gazdasági szervezeteibe tömörüljenek. Ezen konferencia fogja eldönteni ezen országrész orthodox hitközségeinek jövőjét, fejlődési lehetőségét. Kizárólag orthodox hitközségek vannak meghiva, mert kimondottan orthodox szervezetet akarnak alkotni. Ezen konferencia a szatmári és nagybányai konferencia eredménye, hol a nagyobb hitközségek egybegyűlt képviselői feltárták a hitközségek vérző sebeit és egyhangulag megállapították, hogy

igy nem mehet tovább, valaminek történnie kell, ha nem akarjuk magunkat elfejyezni a pusztulással.

Azóta a viszonyok rosszabbodtak és rohamosan gurulunk a lejtőn lefelé.

Ezen szervezetünk szükségességét fokozta az orth. hitközségeknek szervezetlensége. Az orth. hitközségeknek van ugyan egy szervezete, a Központi Iroda, mely felöleli az összes orth. hitközségeket. Ez azonban strukturájánál, alapszabályainál fogva gazdasági ügyekkel nem foglalkozott és nem is foglalkozhatott, másrészt pedig a hitközség bizalmát nem élvező elnök működése alatt az Iroda sulya, tekintélye annyira legyengült, hogy nem is tudná a hitközségeket ama kátyuból kiemelni, melybe a teljes elhanyagolás folytán jutottak. Ezért a hitközségek egy párhuzamos szervezetet akarnak felállítani, mely a Központi Iroda vonalait nem érinti, annak hatáskörébe nem folyik be és olyan ügyekkel foglalkoznék, melyek nem tartoznak a Központi Iroda programjába, jóllehet — megvalljuk — egy erős, a széles néprétegek bizalmára és nem a leterrorizált és elnémitott hitközségek és rabbik hallgatására támaszkodó Központi Iroda egyszerűen kibővíthetné programját és a hitközségek gazdasági ügyeivel is foglalkozhatna. Az adottságokkal számolva azonban országrészünkben ez lehetetlen.

Ezen felállítandó szervezet természetes célja, hogy a központi irodát támogassa és megerősítse. Mert az anyagilag és tekintélyileg lezúllott hitközségek központi szerve sem vonhatja ki magát a viszonyok áldatlan hatása alól és viszont az anyagilag megfundált és tekintélyileg nem kikezdett hitközségek erősítik, sulyt és tekintélyt kölcsönöznek a központi irodának is. Mert a központi irodára, mint intézményre mulhatatlanul szükségünk van. Az intézmény támogatása, megerősítése, szent vallásunk és orthodoxiánk léteérével azonos.

A központi irodával, mint a program is mutatja, a konferencia foglalkozni nem fog. Nem azért, mintha ott ideálisak lennének az állapotok és azokhoz a hitközségeknek nem lenne megjegyzésük. De mindent ami félreértésre, félre- és belemagyarázásra, surlódásokra adhatna alkalmat, gondosan kerülni akarnak. Mert a konferencia nem romboló, hanem építő munkát akar kifejtetni. Célja nem az állapotok felforgatása, hanem azok bölcs konszolidálása.

Orthodox hitközségek képviselői jönnek össze, kik teljesen át vannak haiva azon igazságtól, hogy az orthodoxia nem egy párt, hanem maga a zsidóság és hogy annak központi szervét megszilárdítani mindnyájunk szent kötelessége.

Különbben a program önmagáért beszél. Ime leadjuk a végrehajtóbizottság által szétküldött és teljes programot tartalmazó körlevelet magyar fordításban.

Alig két emberöltő telt el azóta, amióta a miénk a hetvenes években elhatározták, hogy a magyarországi konzervatív zsidóság védelmére az ortodoxiát megteremtik. Mindamellet Erdélyben ez a beláthatatlan időre alkotott építmény inogni kezdett. Erdélynek Magyarországtól való elszakadásával a hitközségek ügyében is káosz keletkezett, amely két ma, egy évtized után sincs eloszlata. Ennek következtében hitközségeink ellenállóképessége annyira legyengült, hogy az a veszedelem fenyeget bennünket, hogy a hitközségekben annyi oldalról fenyegetett ortodoxiát nem fogjuk tudni a jövőbe átmenteni.

A törvényhozás hiányai, a rossz gazdasági helyzet, a zsidó pártpolitika és önző törekvések folytán hitközségeinket koncentrált támadások érték és áldozatos szervező munkára van szükségünk ahoz, hogy ezekkel a sokoldalu veszedelmekkel szembeállhassunk.

Ezt a kimerítő munkát el kell végeznünk, ha nem akarjuk megválni magunkat azzal, hogy a dolgokat könnyelműen, a maguk útján hagyjuk menni.

Nem akarunk azonban szervezetünkkel perbeszállni, amely néhány évvel ezelőtt megfélelő előkészítő munka nélkül, sebtiben összezsugortunk. Szervezetünk megalakításánál számos megfontolást figyelmen kívül hagytunk. Pusztán annyi történt, hogy egy régi mozaik, valamelyik követ új millióba tettünk át, anélkül, hogy megvizsgáltuk volna, hogy vajjon odapásszol-e és kitölti-e egészen a hézagot. Egy a hitközség összes kérdéseit felölelő szervezetnek a tevékenységi köre annyira kitágult, hogy a kérdések teljes megoldását szervezetünkől, ennek mai strukturája mellett, el sem várhatjuk, mert hiszen lehetetlen is, hogy egy igazán szűkös apparátus a legkülönbözőbb munkákat végezni győzze. Hogyan volna lehetséges zsidó dogmatikus és kulturkérdéseket politikai, adminisztratív és gazdasági ügyekkel egy tető alá hozni? Ki és hol található meg az az univerzális férfi, akiben mindez, az alapjában különböző tapasztalat és tudás megvolna? Emberfőlötit senkitől nem kívánhatunk.

Épen ezért Erdély prominens hitközségei augusztus hó 12-én Nagybányán tartott konferenciájukon elhatározták, hogy a fennálló bajt egy új, párhuzamosan működő szervezetnek a megteremtésével fogják eltüntetni, amely szervezet hivatva lesz az orth. zsidó hitközségek politikai és gazdasági teendőit elvégezni.

A program világos. A gazdasági szervezet ügyeljen a hitközségek gazdasági érdekeire, elsősorban azzal, hogy részükre a külföldön olcsó, hosszulejárata amortizációs kölcsönöket szerez, amelyekre a hitközségeknek tartozásaik konvertálása és további beruházások céljából szükségük van. Ilyen kölcsönökre csak akkor van kilátás, ha kollektive igénylik és intézik őket. Ily módon számíthatunk az amerikai zsidó jótékony egyletekre, akik mindig rendelkezésre állanak, amikor arról van szó, hogy nagyobb zsidó tömegeken segíteni kell. Az

egyek hitközségek elszigetelt kísérletei feltétlenül teljesen eredménytelenek maradnának, már az adminisztrációs nehézségei miatt is.

Nyugdíjalapöt kell teremteni a hitközségek tisztviselői részére. Hatalmas feladat ez, amely a legnagyobb szakértelmet és kemény munkát követeli meg.

Eszközöket és módokat kell találnunk arra, hogy a hitközségtől megadóztatott élelmicikkkel üzött visszaéléseknek elejét vehessük.

Itt is csak közös eljárással lehet a munkát megkezdni.

A szervezetnek állandó kontaktust kell a tartományal fenntartania a zsidóság polgárgójainak

Heti glosszák.

A váradai temetőrombolók.

A zsidó emberbaráti szeretet legszebb alkotása a Chevre-Kadisa. Nagyváradon 200 esztendő az az intézmény, mely a halottak eltakarításával és a betegek ápolásával foglalkozik. A leggyönyörűbb zsidó intézmény. És az emberszeretet eme mintáintézményébe vágta belé sáros csizmáját két váradai kommünárd a váradai városházán. Azt reklamálta Gyarmati ur, hogy miért nem ad le 30 százalékot a Szentegylet a városnak. Ugyanakkor, mikor mint volt zsidó jól tudja, hogy minden bani jövedelmet az egyet jótekonycélra fordít. Ezzel a városnak is szolgálatot tesz, mert hiszen minden zsidó szegényt a városnak kellene eltemetni, ha a Chevre nem gondoskodna róla. Ugyanez áll a szegény betegekre is, melyet a mintaszerű váradai zsidó kórházban ingyen ápolnak.

Gyarmati ur egy kis izelitőt adott abból a szellemből, melyet Oroszországról zsidó körökben hirdetnek. Hogy ott mennyire üldözik a zsidóságot. Nussbaum Sámuel tanácsos erélyesen megvédte a zsidóság presztizsét s mi e lap hasábjain is megemlékezünk a legmintaszerűbb zsidó intézmény megtámadásáról. Temető rombolást akart itt Gyarmati ur végezni, a demagógia vészes fegyverével, melyet ők oly jól kihasználnak a váradai városházán. Nem sok dicsőséget hozott ezzel a zsidóságra, melyből ugyan kilépett, de legalább látták a román és magyar tanácsstagok, hogy a kommunista ideológia mennyire neki megy a zsidóságnak is. Az orth. temetőből élő, ott sírkövekről kereskedő Ullmann Sándor ur felszólalása nem keltett meglepetést. Ullmann ur méltó volt önmagához, mikor megvédte a temetőrombolást. Kommünárd és sírkövekről... Ez csak pillanatfelvétel volt az általunk képzelt „vörös” jövőből. Nem kérünk belőle. Sőt...

A budapesti kulturház.

A budapesti zsidó kulturház felépítésével kapcsolatosan Dr. Kenéz Kurländer Ede „Szombat” című lapja közli a következőket:

5691 emlékeztető év lesz és marad a budapesti zsidóság történetében. Azon a földön, ahol Herzl született, láthatatlan erőik működnek és a romokból a vallás, a tudomány meg a kegyelet palotái csodálatos gyorsasággal emelkednek az ég felé. Milyen varázs lebeg ezen rög fellett, ahol Herzl szülőháza állt, hogy öntudatlanul kezdek meg szellemek dolgozni azon, hogy minden, ami az emberi léleknek szent és drága, templom, iskola, kehila, kulturház és hősi kápolna szorítsa egymást, hogy Herzl földjén helyet kapjon!

Talán sejtelmük sincs a nagyon tisztelt uraknak, akik a geometrikus figurák fölél hajolva, tanulmányozzák az építkezési terveket, mennyi dicsőség fog itt uralkodni a jövő időkben!

A hallhata ifjak várhatnak!

Jön az idő, mikor nemcsak a diaspora mind a négy irányból ide fognak zárandokolni, hanem amikor Herzl emléket az egész emberiség szent hagyatékként fogja őrizni. Ezt nem én mondom, hanem ezt a véleményt Paul Painlevé, a volt francia miniszterelnök fejezte ki cikkében és még hozzá tette, hogy büszke rá, hogy Herzl életének egy részét Franciaországban töltötte. Hasonló lelkesedéssel beszél Herzlről az olasz király, Ferdinand, volt bolgár király, a bádeni főherceg, mert Herzl fenséges nagyságát csak a föld nagyjai tudták méltóan megbecsülni.

De milyen arcot vágott volna Paul Painlevé, hogy ha jelen lett volna a Pesti Izr. Hitközség évi nagygyűlésén, hol a kulturház építéséről tanácskoztak, s az egész nagygyűlésen egyetlen ember sem említette Herzl nevét!

Egy zsidó Szt. Imre nap lehetne a kulturház felavatása, büszkesége a magyar zsidóságnak és fontos szolgálat a magyar ügynek, ha a mélyen tisztelt előljáró urak feladatuk és a helyzet magaslátára emelkedni tudnának.

A nagy művet tulajdonképpen az építészek alkotják, a költséget a tisztelt adófizetők viselik, az elnök feladata pedig, hogy ebbe a teszte lelkét lehelyezze. Meg fogja őket szállni Herzl szülőháza genius locije, vagy pedig továbbra is rabjai leszünk annak az áldatlan klikknek, mely éppen itt Herzl házában fészkelődik, mint Asmadáj Salamon király trónján?

megvédése érdekében. Ezt a nálunk sajnos, igen fontos munkát nem lehet csak úgy az egyik, vagy másik képviselő véletlen érdekkörébe utalni. Az egész zsidóság jogos tekintélyét kell latba vetni, hogy a zsidó existenciát tenyegető veszedelemmel szembeállhassunk. Épen így állunk a szubvenció kieszközlésével, amely ma létszámunkkal és adóterhünkkel egyáltalában nincsen arányban. Meg kell találnunk a módját annak, hogy a *Jesivák fenntartásáról* megfelelően gondoskodhassunk

A szegényügyet, amely már elviselhetetlené vált, szisztematikus munkával bizonyára szintén meg fogjuk oldhatni.

A tisztviselők fizetésének szabályozása hasonlóképp, olyan kérdés, amelyet egy központi irodának kell mérlegelnie. Végképp kell, hogy egy *szervünk legyen, amely az egész ország összes orth. zsidó elemeinek együttműködését* tűzi ki céljának, hogy így jelentős politikai hatalmat nyerjen, amelynek a szenátusban képviselője van és amely országos választások alkalmával a zsidóság érdekében a pártok megállapodásokat köt.

Miként a programunkból látható, nem akarjuk mi mai szervezetünk kompetenciáját és hatáskörét szűkíteni. Az új párhuzamos szervezetet tisztán arra a területre kell szorítkoznia, amely eddig nem munkáltak meg és nem is lehetett meg munkálni.

Tovább építeni akarunk mi és nem rombolni ahogyan ezt az ortodoxia ellenségei írják rólu. Nyugodtá akarjuk tenni a lelkiismeretünket, hogy kései jövő ne vádolhasson meg bennünket azaz hogy apáink örökét könnyelműen tönkre hagyta menni.

Ezért kérjük Hitközségeinket szíveskedjenek a november 17-én megtartandó kongresszusra delegáltakat elküldeni, azzal az utasítással, hogy tanácskozásukban egyedül és kizárólag az ortodoxia érdekeit tartsák szemük előtt.

I-ten áldja meg munkálkodásunkat.

Antiszemita diáktüntetés volt ismét Bucurestibe.

Bucurestiből jelentik. Tegnap délután az egyetemi hallgatók egy jelentékeny csoportja gyűlést tartott a Transylvánia éttermében. Jellemző, hogy

a halóságok a gyűlést engedélyezték, jóllehet annak kimondott célja az volt, hogy a bukaresti diákság tüntetlön tiltakozzék a borsai antiszemita zavargások előkészítőinek és előidézőinek perbefogása ellen.

A tiltakozó gyűlésen gyújtogató és a zsidóság ellen lázító beszédek hangzottak el, melyek nem is maradtak eredmény nélkül.

Gyűlés után ugyanis nagyszámu diákság uccai tüntetést kezdett s antiszemita felszavak és énekek mellett a Sarindar ucca felé vette útját, ahol a szerinte destruktív szellemű sajtót, elsősorban a *Dimineața* és az *Adeverul* akarják megfenyíteni.

Szerencsére, a hatóságok idejében értesültek a diákság szándékáról s így a Sarindar-ucca bejáratát rendőrkordon zárta el s a csendőrség is készenlétben állott, hogy szükség esetén a rendőri hatalom segítségére siessen. Az elővigyázatosság amint a fejlemények mutatják, valóban szükség volt.

A feldühített diákság ugyanis erőteljesen hammai áttörte a rendőrségi kordont, amennyi nem is fejthetett ki komoly ellenállást.

Hasonló sors érte csakhamar a rendőrség háta mögött felfejlődött csendőrkordont is, a közbeeső azonban elégséges volt arra, hogy újabb, harmad megerősített kordon álljon össze, amely végre megtörte a diákok rohamát.

Az erőteljesebb hatósági fellépésnek az eredménye, hogy a tüntetők nem séreltek meg újabb rohamot, hanem az előretolt csendőrség nyomására, visszatorult a Calea Victoriei, ahol tüntetve tovább vonult.

Letartóztatás nem történt.

Oradeai orth. izr. hitközség.

791—930.

Árverési hirdetmény

Tolltépő bérlet ügyben.

Az oradeai orth. izraelita hitközség folyó november hó 16-án d. e. 10 órakor a hitközség tanácsstermében nyilvános árverésen bérbeadja szárnyas vágóhid mellett levő helyiségeiben gyakorolható tolltépő jogot 1931 év január hó 1-től esetleg több évre.

A hitközségnek ezidőszereint szárnyas vágóhidjai vannak: Str. Nicu Filipescu 2, Str. Alexandru 29 és Str. Calea Victoriei 40 sz. alatt.

Árverési feltételek a hitközségi irodában megtalálhatók, ahová zárt ajánlatok 1930 november 14-ig beadhatók.

Oradea, 1930 október 30.

Kirsch Henrik főjegyző

Mittelmann Jakab elnök

Előnyös részletfizetésre vásárolhat

Őszi és téli női kabátokat gyönyörű prémezéssel.
Férfikabát és ruhaszöveteket.
Vásznat, damasztot, barchendeket.
Női ruhakelméket.
Selymeket, angol ruhabársonyt.
Ágygarnitúrát, szőnyeget.

Saját érdekében keresse fel üzletünket!

Confectio és Textil Részletáruház

Strada Nicolae Iorga (Zöldfa-u) No. 15

Üzletünket november 1-től

Zöldfa-utca 5 szám alá

Leitner Márton és Fiai

cég mellé helyeztük át.

A szaszovi cáddik.

Irtá: STEINBERG JUDA

Az egész világ tudja, hogy a szaszovi cáddik egész lelkével szeretett mindenkit, aki Izrael népéhez tartozott, jámbort, úgy, mint hitlent. Még azokat a gonoszokat is, akik úgy tele vannak bünnökkel, mint maggal a gránátalma, védelmébe vette és minden vétküket a javukra magyarázta. Sőt előtte nem is létezett bűnös. Mindenki szent volt az ő szemeiben. Azokat a rakoncátlankodókat, akik megszakítják imájukat és Isten házában rágalmaznak és fecsegnek, dicsérni szokta, mondván: „Világ Ura, nézd a te zsidóidat! Még akkor is, amikor vétkeznek, imádkoznak előttem!” Egyszer zsidó tolvajról hallott, aki betört egy másik zsidóhoz péntek este. És a cáddik sóhajtván szólt: „Világ Ura, nézd Izrael legalacsonyabbjait! Kockára teszik testüket és lelküket — és mégsem ontanak vért! Megelégszenek azzal, hogy szereznek annyit, amennyi nekik a szombatra kell!”

És amikor látott gonoszokat, akiket már semmivel sem lehetett védelmezni, sóhajtott és így szólt: „Világ Ura, te teremtetted a te világot és a te zsidóidat! A test a tied és a lélek is a tied! Teremtettél gyehennát és menyországot, jó és gonosz indulatot. . . Ki szólhat bele? Nyilvánvaló és ismeretes te előttem, hogy nem mi vagyunk a bűnösök, hanem a gonosz ösztön, melyet belénk helyeztél!”

A cáddik szomszédságában lakott egy asszony, akinek a gyermekei mind elhaltak kicsi korukban. Egyszer panaszra fakadt a rebené előtt és ekise-redésében igazságtalansággal vádolta a gondviselést. A rebené megintette az asszonyt:

— Az embernek bele kell nyugodnia Isten akaratába! A Világ Ura kétségtelenül igazságos! És mi nem érdemeljük meg azt a kegyelmet sem, amelyben részünk van.

Midőn a cáddik ezt hallotta, haragudott a cáddiknéra és megdorgálta:

— Te azt mondod: a Világ Ura igazságos. De hiszen meg van írva: „Ne tegyetek így örökkévalónak.” Aminek mélyebb értelme az, hogy nem kell mondani Isten minden rendelkezésére, hogy így, így helyes és jó! Ellenkezőleg, én azt mondom az asszonynak van igaza! A szerencsétlen panaszos! Hát mi kifogása van az Uristennek az asszony ellen? Nem jámbor-e? Nem gyujt-e gyereket a szombat tiszteltetére? Nem fogadta-e meg, hogy gyermekeit Isten útján útján neveli?

És abban az esztendőben egészséges gyermeket szült az asszony és felnevelte és mennyeztet kisérte és a cáddik áldotta meg a frigyét. . .

Akik a „szaszovi”-hoz közel állottak, mesélték, hogy bántódkva szokta mondani:

— Mikor halok már meg, hogy elolthassam gyehenna lángjait?

Egyszer, újév első napján nagy vád hangzott el odafenn az égből Izrael ellen: A szaszovi cáddik meghalt a felesége abban az esztendőben és reá maradt több gyermekén kívül, felesége kis nővére, aki a házában nevelkedett fel. A leány már tul volt a kiskorúság határán és az özvegy métsző bűnbe esett vele. A sátn pedig vádat emelt őmiatta egész Izrael ellen és majdnem bekövetkezett — Isten mentsen tőle — a rettentő végzet.

És ekkor elromlottak Szaszovban az összes sófárok, a sófárfúvók pattanásokat kaptak az ajkukra és a nyelvükre és nem bírták sehogysen beszélni a „tekió”-kat.

De mihelyt a szaszovi cáddik megérezte a dolgot, azonnal a tálliszába burkolódzott, imádkozott és „lelke felszállt az égbe”. És midőn megtudta a métsző történetét, védelmezni kezdte, mondván:

— Világ Ura, hiányozt-e itt más, mint a gyűlölet és az áldás, hogy a bűn ellenkezőleg szent cse-

Zsidó-állam és Mizráchi-gondolat

Amióta a történelmi események megrendítették a cionizmusnak azon pilléreit, amelyekkel Angliára támaszkodott — inogni kezdtek az egyes belső oszlopok is, amelyeket a nemzeti érzületű zsidóság hordoz a hátán. A külső válság részben magával hozta a belső válságot is. Most pedig két irányzat áll egymás mellett, amelyek a Zsidó Állam jelszava körül hadakoznak. Lesz-e Zsidó Állam, vagy sem? E kérdés oly feszültséget rögzített a cionista táborba, aminőre az Uganda-harc felvetődése óta nem emlékszünk. S ha akkoriban Zangwillt és társait föl kellett áldozni a cionista konzolidáció kedvéért — ugy most is csak úgy térhet vissza a Cionista Szervezet a rendes kerékvágásába, ha közénk nem való elemek elhagyják táborunkat.

Sokan fölvetik a kérdést, mire való az akadémikus vita, hogy vajon lesz-e Zsidó Állam vagy sem? Majd meglátjuk! Minek az arabokat riasztani, a világ közvéleményét elidegeníteni a cioni ideától stb?

E kérdések jellemzik az átlagcionisták felületességét, akiknek fogalmuk sincs, hogy mit jelent a Zsidó Állam, mint célkitűzés Erec-Izrael felépítése számára. A felépítés módja és üteme, a zsidó bevándorlás és telepítés terjedelme és menete nemcsak a Keren Kajemet és Keren Hajeszod bevételeitől függnek, hanem sokkal inkább — a célkitűzéstől. Ha akarjuk a Zsidó Államot, akkor zsidó többséget kell Erecben teremtenünk, hogy azonban zsidó többséget létrehozzunk, ehhez a palesztinai kormány támogatása szükséges, azaz „gyarmatosító kormányzat” működése. Ha azonban Anglia nem akarja, hogy Zsidóállam valaha is létesüljön, akkor oda fog hatni, hogy a zsidó többség sohasem képzdjék Palesztinába. Egy ügyes „bevándorlási numerusz klauzussal” ezt könnyű megátolni.

Ennyit általános cionista szempontból.

A Mizrachinak, mint a Tóra és hagyományhű zsidók szervezetének azonban más szempontból is állást kell foglalni e kérdésben. Azok, akik nem hisznek a Zsidó Állam létrejöttében, két módon indokolják ezt. Az egyik csoport szerint Zsidó Állam nem lesz, mert a világ hatalmai, elsősorban Anglia nem akarják. Ez volt Weizmannak a legutolsó akció-komitei feifogása is, mely pedig nem más, mint a cionizmus hagyományainak megcsúfolása. Hisz éppen azzal jellemezte Kurt Blumenfeld, Herzl és táborának lelki összetételét, hogy csak akkor

volt bátorságuk a cionizmus kérdését fölvetni, amikor a felelet még ismeretlen volt. És mit mondjunk mi, mizrachisták, akik hiszünk a Nagy Gondviselőben. Akik hiszük, hogy *ה' יתנו לנו מלכים* (Királyok és főurak szíve I-ten kezében) Mi nem eshetünk kétségbe, mert holmi hitvány angol antiszemita ült a miniszteri székbe. És ha Erec-Izrael hivatalait teletűzdelték az angol hivatalnoki kar antiszemita sőpredékével — már égig érő falakat is lássunk? És mert Sámuel Herbert egy csomó fegyencjelöltet, ahelyett, hogy fegyházba csukta volna őket, megtette az arab nemzet vezetőinek — már örökre meghusitva legyen a béke szövetsége közöttünk és a palesztinai arabság között? Miniszterek és pártok változhatnak máról holnapra, pártok kelnek és pártok buknak és ha elérkezik a Nagy Pillanat, akkor az eljövendő angol kormányzat is be fogja látni, hogy Anglia érdeke egyezik a zsidó nemzeti érdekekkel.

Egy másik irány, a Brit Salom iránya. Ez tovább megy; Zsidó Állam nem lesz, mert nem szabad, hogy létrejőjön — mondja. — A Zsidó Állam megteremtése igazságtalanság az arab néppel szemben — mert Palesztina nem Erec-Izrael, hanem Erec-Jisrael! És ha van közöttünk nyugodtabb vérmérsékletű, türelmesen emésztő mizrachista is — erre a merényletre kell, hogy állást foglaljon mindenki, aki előtt szent a Tóra és szent Erec-Izrael! Ilyen galád módon még senkisép tépdeste azokat az évezredek gyökereket, melyeket a zsidó nemzet bocsátott Erec-Jisrael földjébe.

Nekünk ragaszkodnunk kell a Tóra szavaihoz: *לירעך נתתי את הארץ הזאת* (A te fiadnak adtam ez országot!) És ha Weizmann rá is nyomta a hivatalos bélyeget a binacionális állam tervezetére, mi elutasítjuk e torzszüleményt, mely a politikai cionizmus és az Achad-Haam féle kulturcionizmus vadházasságából származott. Elutasítjuk azért, mert a Tóra szava szerint *כי לא יירש בני הדומה הזאת עם בני יצחק* (Mert nem örökölhet e cseléd fia az én fiammal Jichakkal együtt!)

Mi békében és szeretetben élhetünk Ismael fiaival, de hogy Erec-Izrael szent földjén velünk, egyenranguan uralkodjanak és örököljenek — ezt nem engedhetjük. Nincs jogunk lemondani birtokjogunkról, amely a Tórában van cikkelyezve. Azon zsidók ellen pedig, akik a zsidó néptől el akarják rabolni jogait és reményét Erec-Izrael jövőjére, minden mizrachista érzelmi zsidónak külön-külön és csoportosan a legélesebb harcot kell megindítani.

Uzhorod

Müller Henrik

A tőke hatalom!

Egyetlen egy sorsjeggyel nyerhető:

20.000.000 Lei

Jutalom: **12.500.000 Lei**

Főnyeremény: **7.500.000 Lei**

Kisorsolásra kerül **42.000** nyeremény több mint

Háromszáz millió Lei

összegeben.

Sorsjeggyárak:

Egész	Fél	Nagyed
1200 Lei	600 Lei	300 Lei

Fizetés vétel után a húzás kezdete előtt.

Már csak igen csekély sorsjegykészlet, a megrendelést kérjük tehát lehetőleg még ma eszközölni.

Fritz Dörge, Wien

1/17 Kärntner Srause 43-49

ELYSIUM kézimunka üzletben

ORADEA, Szilágyi Dezső-u 1.

(a Hedeka kalapüzlet mellett)

mindenféle kézimunkákat legolcsóbban
szerezhet be.

Fővárosi nivóju bútor és lakberendezési kiállítást rendez nov. 8-tól 15-ig a MÚASZTALOSOK BÚTORCSARNOKA

Regina Maria (Bémer-tér) 2. slatti termeiben

Kiállításra kerül 60 komplett szoba, továbbá szőnyegek, kézimunkák, festmények, csillárok, szervizek, konyhaedények, fürdőszoba berendezés etc.

A kiállítás megtekintése díjtalan.

Mielőtt szükségletét

harisnya, trico, kezyü stb. köttőtáruban

fedezné keresse fel

Rippner Testvérek

és Társa céget

Oradea, Piața Unirii

üzletét, hol kicsinybeni vásárlásnál is **engros árakban** lesz kiszolgálva.

kedetté legyen?! A világteremtésben való társulássá?! . . .

És ekkor elnémultak a sátán vádjai és a vörös fonál, amely az égi oltáron látszott, egészen fehérre vált.

És rögtön meggyógyultak az összes sófárfúvók, az összes sófárok kitisztultak és mindenki tudta, hogy ez jó jel a következő esztendőre.

De azon a napon és abban az órában megesküdt a Sátán a kardjára, hogy bosszút fog állani a szászovi cáddikon.

És másnap, a sófárfúvás előtt a cáddik fűrődni ment. A sátán összekuszálta előtte az utat és mutatott neki az út mindkét oldalán hó és jéghegyeket. . . A cáddik elfelejtette, hogy hová megy és elfelejtette azt is, hogy ma Roshasono második napja van és úgy tűnt neki, mintha a tél utója volna és ő megy a malmot megvizsgálni, hogy pészáchi lisztet őröljenek. . . Egyszerre maga előtt lát egy nagy palotát, azt hitte, hogy a malom és bement.

Alig nyitotta ki az ajtót, alig lépett át a küszöbön — azonnal bezárult mögötte és nem tudta többé kinyitni.

És ime ott állt egy nagy aranydus csarnokban, valóságos királyi terem, a csarnok közepén aranyasztal és mellette elefántcsonttrónuson ül egy természetfölöttien szép nő. . . A gyönyörű szép nő mosolyogva kacsint reá. . .

A terem sarkában tűzhely lobog és ragyogó meleg és fényt áraszt az egész csarnokban. A cáddik élvezi kissé a meleget, mert a hideg a csontjáiért. A gyönyörű nő pedig mosolyog és beszél hozzá zsidóul. . .

A cáddik, midőn hallotta, hogy a nő zsidóul beszél, örülni kezdett, hogy Izrael leányai ilyen szépek. És elhatározta magában, hogy kérni fogja a Világ Urát, hogy adjon Izrael minden leányának

ilyen palotákat és csarnokokat és akkor bizonyára mind ilyen szépek lesznek.

A sercegő parázs pedig valósággal beszélve sugta feije a tűzhelyről:

— Ne légy oktalan! A szem lát, a szív vágyódik és az életet ki kell élvezni!

De a cáddik ámul és hallgat.

Ekkor felkelt a gyönyörű nő és odalépett a cáddikhoz, hogy megérintse a kezét a kisujjával.

De a cáddik csodálkozva néz reá:

— Leányom! . . . Hiszen ez tilos. . .

A nő sírni kezdett:

— Ha nem engeded, hogy megérintsem a kezemet, meghalok itt előtted.

— Életveszély nagy dolog! — gondolta magában a cáddik. De mit tegyek? Félek a bűn élvezetétől!

Kissé elgondolkozott, aztán odament a tűzhelyhez, reáette a kezét a parázsra, míg egészen sebes lett, úgy hogy alig tudta mozgatni a fájdalom miatt. Ekkor odanyújtotta megégetett kezét a nő felé.

— Leányom, megérintheted, hogy meg ne halj — szólt könyörületesen hangon.

És mikor a nő megérintette a kezét, rettenetes fájdalmat érzett. . . De örömmel tűrte a fájdalmat és ujjongott, hogy megmentett egy lelket Izraelből.

Ekkor a nő látván, hogy egyszeri érintéssel nem tudja elcsábítani: dalolni kezdett neki forró szerelmi dalokat. És hangja lágy volt és édes, áthatott minden tagon, a szívét vágyra hevítette és a lelket titkos gondolatra tüzelte.

Mikor a cáddik érezte, hogy a hang behatol a szívébe, félt a bűn gondolatától, felvett egy tűt az asztalról és átfurta a fülét, hogy megsiketlál.

Ekkor a nő szörnyűséges csunya tettre vete-medett: ledobta a ruháját és elébe állott egészen meztelenül. . .

A cáddik különös bizsergést érzett a szívében, mintha tüzet gyújtottak volna benne. És megismerte, hogy ez a tűz szentségtelen tűz, rossz gondolatokra vezet. És mit tett? Kiszúrta a szeméit.

Abban a pillanatban nagy vihar keletkezett, mennydörgött és villámlott és ő látta a villámokat és hallotta a mennydörgést, habár megvakította a szemét és átszurta a fülét. És megismerte, hogy a mennydörgés és a villámlás nem az égből való. Nagyon csodálkozott. És felemelte a szeméit. Körülnézett és ime, nincs sehol sem palota, sem csarnok, ő pedig künn áll térdig pocsolyában.

És akkor eszébe jutott, hogy ma Ros-Hosono második napja van és megérezte, hogy az egész a sátán műve volt és hogy mindez csak kísértés akart lenni. És az ég felé nézve, könyörögni kezdett:

— Világ Ura! Mindenki szolgál téged és teljesíti a te akaratod! Még a sátán is hűségesen teljesíti kötelességét! . . . Mit akarsz még? . . . Legyen kegyelmes ez az óra előttem és győzze le a te irgalmad a te haragodat. . .

Azonnal kiderült az ég és a cáddik a fürdő előtt áll. . . Bement, alámerült tizenháromszor, aztán visszatért, hogy hallja a sófárfúvást. . .

Abban az esztendőben olyan „tekio, sevorim és teruó” jött ki a sófárból, amilyenhez hasonlót még sohasem hallottak. . .

És abban az esztendőben kihirdették az égből, hogy aki védelmébe akarja venni a bűnösöket és vétkeket, álljon ellen előbb olyan kísértésnek, mint a szászovi cáddik, másképp nem fogadtatik el a védelme.

És a nagyfejek, akik tudják olykor, hogy mi történik az égi függöny mögött, beszéltek titokban, hogy mikor a szászovi cáddik meghalt, megkérte az angyalt, hogy vezesse őt keresztül a gyehenna összes terméin és azóta a gyehenna sokkal hüvösebb lett. . .

HIREK

Felelős szerkesztő WASSERSTROM SÁNDOR
A „Népünk” cikkeinek utánnomását csakis a forrás megjelölésével engedjük meg.

Haptár 5691

Péntek, Chesván 16, november 7.
Szombat, Chesván 17 november 8.
Szombat: וַיִּרְא חַדְתָּ חַדְתָּ חַדְתָּ

Szombat kezdete:

üzlet bezárás 4.55
gyertyagyújtás 5.—
I-tentiszület kezdete 5.05
Szombat kimenetele 5.55

TIZ ÉV!

Tíz éve annak, hogy a nemzeti alapon álló vallásos erdélyi zsidóság a Mizrachi zászlaját kibontotta és az erdélyi Központi szervezet, a nagyváradi Baross uccai kicsi helyiségből nekilendült, hogy meghódítsa az erdélyi zsidóságot. Tíz évvel ezelőtt indult utnak, akkor, amikor a világháború által okozott vulkanikus átalakulások új világproblémákat eredményeztek. Tíz éve annak, hogy a Mizrachi megindult bal- és jobboldali szélsőséges jelszavak közepette, hogy harcoljon egyrészt a zsidóságon kívülről jövő, a zsidóság elleni kilengésekkel szemben, másrészt a zsidóságon belül a pártokra szakadt és szétforgácsolt zsidóságnak összefogásáért. A tények, eredmények és az előre látható valószínűség: a Mizrachit igazolják.

A Mizrachi Erdélyrészi Központ vezetői az elmúlt tíz év alatt igen gyakran az erdélyi zsidóság gazdasági és lelki válsága folytán teljesen magukra hagyatottan, egyéni aktivitásra voltak utalva. Kiindulva azonban azon felfogásból, hogy az eszme, melyet képviselnek, a zsidóság tulnyomó többségének lelkében évezredek óta és ma is mindig élő vágyként éli, végezték el nemes feladataikat egyrészt az erdélyi zsidóság indolenciájával szemben, abban a reményben, hogy e munkálatokat az erdélyi zsidóság, — mint érdekében történeteket — aprobálni fogja.

Munkálatai közepette a Mizrachi nem csupán cionista nézőszöghől, de az univerzális zsidóság szempontjából is, a centrumot képezte az elmúlt tíz év alatt.

A Mizrachi Erdélyrészi Központ mindenkor vezetőségének leghűségesebb meggyőződése az volt az elmúlt tíz év alatt, hogy az erdélyi zsidóság — mely tulnyomólag vallásos mentalitású — utja nem lehet más, mint az arany közepet. Hisz a mizrachista felfogás szerint, a mi zsidó szívünk nem lehet darabokra szaggatva, hanem abban helyet kell foglaljon a zsidóság minden rétege, hívják azt akár vallásos, akár nemzeti alapon álló zsidóságnak. Mi nemzeti alapon álló vallásos zsidók, csakis így reméljük, hogy a zsidóság minden része feleszmél majd, hogy a zsidó nép regenerálása nem csupán egyes vezetők, nem csupán egyes csoportok kötelessége, hanem a világ összzsidóságának a tenni-valója.

Ha valakinek, úgy a Mizrachi Központnak van joga zsidóságunk érdekében az erdélyi zsidósághoz fokozottabb igényekkel fellépni. Eltekintve attól, hogy mindenkor vezetőink fáradságot nem kimélték, időt, pénzt és munkát áldoztak önzetlenül zsidó népünk jövőjéért és végcéljáért: Palesztináért; mi vezetőinkben cáfoltunk reá azon tendenciózus vádakra, melyek szerint mi itt maradunk, igen gyakran — állítólag — kényelemben, míg másokat propagandánkkal küldünk el a távoli keletre: Erec Jisráelba. Mi vezetőinkben bizonyítottuk be azt is, hogy nem csupán másokat tudunk lelkesíteni Erec Jisráelban való áttelepítésre, hanem vezetőink saját személyükben is tudnak áldozatot hozni zsidóságukért.

Hiszen központunk legerősebb oszlopai, mozgalmunk kezdeményezői hozták meg elsősorban és először azon áldozatot, hogy családjaikat előre küldve, azokkal Erec-Jisráelban letelepedjenek. Ott

igen gyakran súlyos viszontagságok közepette is boldogabbnak érzik magukat, hogy valamit tehetnek zsidóságunkért, népünkért, szent vallásunkért és szent földünkért.

Központi szervezetünk legerősebb támaszai: *Altmann Sámuel*, ki hat éven keresztül vezette ismert, fáradhatatlan agilitásával, *Selczer József*, ki mély tudása, éleslátása, mozgalmunk spirítusz rektorává avatott, *Friedmann Menáse*, talmudisztikus képzettségével, mint alelnökünk és igen sok névtelenjeink, kik mozgalmunknak szerény munkatársai voltak, eltávoztak tőlünk. E hazatelepedett szellemi vezéreinkre büszkék vagyunk, hisz ők képviselik a testet öltött eszmét az Ős-Ujhazában és folytatják érdeklünkben küzdelmeiket.

Mi pedig átvettük azt tőlük és folytatjuk is! Áttelepült vezetőink példája kell, hogy mindig újabb és újabb vérkeringést és lendületet adjon erdélyi mozgalmunknak. Hiszen a mi mizrachista világfelfogásunk, hagyományainkban gyökeredzik. Ép ezért, amint az elmúlt tíz év alatt nem tántorítottak el bennünket — az igen gyakran — a Szentföldről terjesztett rosszindulatu álhírek, úgy a jövőben is a kétezeréves gálutszenvedés türelme kell áthasson bennünket, további kitartó munkánkban.

Ha pedig zsidó szenvedésről kapunk híreket a zsidóság életcentrumából, szívéből: Palesztinából, úgy fájdalmas tünetként állapíthatjuk meg, hogy ahelyett, hogy a zsidóság gyöngédséggel, szeretettel és áldozatkészséggel közeledne a beteg testhez; a zsidóság indolens, nemtörődő, fásult és hogy ne kelljen áldozatkésznek lennie, inkább megrágalmazza saját beteg szívét, Palesztinát. A Szentföldről kapott kellemetlen híreket, ép úgy mint a muliban a gazdasági krízist, munkanélküliséget, sőt némelyek szerint vallástalanságot, újabbán pedig az arab és a mandátum problémáit úgy kellene hogy felfogjuk, mintha az egész zsidó nemzetet érdeklő ügyről lenne szó, melynél minden zsidó testvérünk egyenlően érdekelve van. És akkor minden zsidó testvérünk tudná mi a kötelessége, teendője népe irányában.

Természetes, hogy mi nemzeti alapon álló vallásos zsidók, az elmúlt tíz év alatti állítólagos palesztinai gazdasági krízist, munkanélküliséget, újabbán pedig arab és mandátum kérdését soha nem vezettük és nem fogjuk visszavezetni csupán politikai és gazdasági okokra, hanem keressük annak morális, szellemi, lelki és vallási okait is. Mert ha az egész világ zsidóságának oszthatatlan egységes akarat lenne Palesztina felépítése, akkor az az ősi zsidó szellem, melynek hagyományain Palesztina nyugszik, soha nem engedné, hogy Palesztinában mandátum probléma uralkodjon. Mi nem szününk meg hinni és valljuk, hogy azon nép, mely Egyiptomban a faraók guláit építette, az ókor barbár vérdöngőjén, a középkor rettenetes inqvizícióján, az újkor szörnyű pogromjain ment keresztül, az egyiptomi piramidokon, az ötlet elnyomó nagy népek, az oroszországi és ukrainai vérfürdőt rendező cárok sírján taposva: örökeletű. Örökeletőségünk tudata kétségtelenül megadja nekünk azon erőt is, hogy jelenlegi problémáinkat is megoldjuk.

Az elkövetkezendő tíz év hivatott arra, hogy azok, kik még eddig nem vettek részt a zsidó nép regenerációjának megalapozásában, bevonassanak a jövő kiépítésébe. De ehhez fel kell ráznunk zsidó testvéreink elfásult szívét is, mert csakis ennek nyomán fognak föltétlenül megnyitni zsebeik is a mi céljainkra, hogy végül elismerjék, hogy Erec-Jisráel nem csupán a világ zsidóságnak politikai, gazdasági és kulturális centruma, hanem, hogy *Izrael népe a Szentföldön nagy néppé is váljon.*

Wasserstrom Sándor.

kezdetével kötött szvettereket, pullovereket, harisnyákat nagy árengedménnyel árusítom

Kötött kosztümöket mérték után készítek!
London divatkötőde

Oradea Kosuth u. 5.

Saját készítmény! Olcsó gyári árak!

— Keresztény tankönyvek ortodox zsidó iskolában. A bratiszlávai ortodox hitközség iskolában legújabbán keresztény szentképekkel illusztrált keresztényszellemű német olvasókönyveket vezetnek be és ezekből oktatják az „ortodox” szülő gyermekeit. Pedig vannak igen kiváló, a miniszterium által aprobált zsidószellemű német olvasókönyvek, többek között dr. Engel brünni zsidó gimnázium tanár is egy igen jó sa tanuló zsidó ifjuság számára alkalmas olvasó könyvet írt, melyet Csehországban, Morvában s Sziléziában az összes zsidó iskolákban már régen be is vezettek. Ezt a könyvet bratiszlávai orth. hitközség iskolaszéke azonban elvetette, mert a szerzője cionista, a könyv nagyon sokat foglalkozik Erec Jisráellel s elbeszéléseinek tárgyát is főképen az ősi földről meríti. Az iskolaszék eme példátlan magatartása miatt dr. Beer Béla az iskolaszék mizrachista irányzatú tagja közölte a elnökséggel, hogy ezen szellemért nem vállalja felelősséget s az iskolaszéki tagságról lemond.

Ingyen harisnyá

LEITNERNÉL a

„Hófehérke” harisnyaházban

Sas palota Piața Unirei 4.

12 készpénzért vásárolt cikk összértékének $\frac{1}{12}$ rész arányában

Ugyanott **BIZALOM** könyvecskére is vásárolhat.

Szombaton csak este nyitva.

— Mózes sirhegyét el akarják adni. Jeruzsálemből jelentik: Beduin sejkék, akik azt állítják, hogy Nebó hegye, melyen Mózes ismeretlen sírhelye van — az ő tulajdonukat képezik, a nekünk oly drága hegyet, 1500 font sterlingért a franciskánus barátoknak kínálták fel, akik azonban vissza utasították az ajánlatot. Nebó hegyéről Mózes könyvének 34-ik fejezetében a következőket olvasunk: „És Mózes felment Nebó hegyére, Jerichóval szemben. És az Ur megmutatta neki az egész országot és így szólt: Ez az ország, melyet Ábráhámnak, Jizchok és Jákobnak esküvel leköltöttem, mondván: Gyermekeidnek adom ezt az országot. Szemeddel láttad, de magad nem vonulhatsz be az országba. S így meghalt Mózes, az Ur szolgálója, az Ur szava szerint. S elhantolta őt a völgyben, a moabiták országában. S senki nem találta meg a sírját a ma napig.” Amennyiben az arab sejkéknek tényleg tulajdonjoguk volna Nebó hegyére, úgy azt a cionista szervezetnek okvetlenül meg kellene szerezni semmilyen áldozattól nem szabad visszariadni.

Ne adjon hangzatos reklámokra.

Már egy próbarendelés is meggyőző, hogy legszolidabb árak mellett a legkielégítőbb kiszolgálást kapja minden tekintetben

KOVÁCS LAJOS

uriszabónál

Str. General Moşoiu (Kert uca) 4

Egy kiváló szatmári cionista halála. Szatmárról jelentik: A szatmári cionista mozgalom egyik kiváló régi tagja hunyt el itt péntek éjjel Klein Vilmos személyében, akinek elévülhetetlen érdemei vannak abban, hogy olyan időkben, amikor még általános meg nem értéssel találkozott a cionista mozgalom, ő büszkén és bátran annak vallotta magát. Igaz, független ember volt, aki megengedhet magának a passziót, hogy a Palesztina-eszmét nagy rabecstülje és támogassa, de mindenesetre évtizedeken át, mint eleven tiltakozás élt itt az asszimilációs zsidók körében, akiket lépten-nyomon megszegyénített kitaró zsidóságával. Klein Vilmos, aki modern életfelfogású zsidó létére a szatmári status-quo hitközség egyik alapítója volt, mindig elismerte, hogy a cionista mozgalomban a vallásos elemeknek nagyobb létjogosultsága van a vezetésre, mint a kevésbé vallásosoknak. Ezért nagyon helyeselte a Mizrachi megalapítását Szatmáron és maga is elősegítette, hogy a Mizrachi ingatlanhoz jusson. A szatmári Mizrachi megalapítása óta vissza is vonult az aktív cionista munkától és élete hátralevő részében a Zsidó Árvagandózó szatmári otthonának megszerzése és megalapítása körül fáradozott. Semmiféle zsidó társadalmi akciótól nem vonta meg támogatását és egész munkás életében becsületet szerzett a zsidó névnek.

dr. s. m.

T. VÁSÁRLÓKÖZÖNSÉG FIGYELMÉBE!

1 mtr. Bőrerős mosott vászon	Lei 25	1.50 hosszúságú türrölköző	Lei 36	100 c szél, brokatselyem kabátbélés	Lei 69
1 „ Prima férfi ing zefírek	„ 28	Prima ágynemű kanavász 1 mtr	„ 39	100 „ 1.50 széles lepedő vászon	„ 88
1 „ Cérna batistok minden színben	„ 29	Tartós kötény kloth 1 mtr.	„ 65	1 drb. 6 személyes abrosz	„ 125
1 „ Francia jó mosó delain	„ 33	Prima ágynemű damaszt	„ 68	1 „ családi paplan	„ 275

Teljes menyasszonyi kelengyék szabócikkek, szövetmaradékok, lópokrócok és szőnyegek minden árban. Utánvételes rendelések pontosan eszközöltnek.

KELLER S. MAYER

Str. Nicolae Iorga
(Zöldfa-ucca 10 sz.)

— **A Holt tenger.** A Holt tenger az arabok „Bahr Lut“-nak azaz Loth tengerének nevezik, valószínűleg ama legendával kapcsolatban, hogy Sodoma és Gomorra, Loth lakhelye a Holt tenger környékén terült el. A biblia különböző elnevezések alatt ismeri a Holt tenger. A Talmud Genesis XIV. 3. alapján „Sóstengeter“-nek, mialatt Josefus Flavius „Asphalt tengernek“ nevezi. Holt tengerként csak a görög írók (Pausanius, Justinus s.b.) említik. A Holt tenger vizében nem élnek halak, ez igaz, de az a verzió, hogy madár sem repülhet el éle a vize felett, vagy hogy a partján semmilyen flora nem existálhat, a legendák birodalmába tartoznak. A Holttenger Josefus Flavius idejében hajózható volt.

— **A serdülő ifjúságnak reggel felkeléskor egy-egy kis pohárnyi természetes „Ferenc József“ keserűvizet kell adni, mert gyomor-, bél- és vértisztító hatásának fiuknál és leányoknál igen fontos eredményeket köszönhetünk.** A gyermekklinikákon a „Ferenc József“ vizet már a kicsinyek makacs szorulásakor kitűnő sikerrel alkalmazzák. A „Ferenc József“ keserűvizet gyógyszerárakban, drogériákban és fűszer üzletekben kapható.

— **„Oneg Sabbath“ Kolozsváron.** A cluji mizrachi ifjúsági csoportok rendezésében folyó hó 7-én este fél 9 órakor a Reg. Ferdinand uti iskola nagytermében Adolph A. Ehrenfeld (Hamburg) a Hechaluz Hamizrachi lelkes harcosa tart előadást: Tradition und Aufbau arbeit címen. Az előadás iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg.

— **Zsidók az amerikai haditengerészetben.** A háború alatt igen sok zsidó szolgált az amerikai haditengerészetnél. U. P. Levy kapitány, aki keresztülvitte az amerikai haditengerészetben divott botbüntetés eltörlését, a világháború idejében a legmagasabb tengerésztiszt volt. Maric ellentengernagy, aki a spanyol amerikai háború idejében a „Mania“ hadihajó elsüllyedésének megvizsgálásával volt megbízva, egyike volt ama három zsidó közül, akik az amerikai haditengerészetben az ellentengernagy rangot érte el. Jelenleg azonban zsidó admirális is van az amerikai haditengerészetnek s pedig Strausz József személyében, aki már a világháborúban is nagy szerepet játszott s kitüntette magát. Erdemének elismeréséül Hoover elnök nemrég az amerikai haditengerészet főparancsnokává nevezte ki.

Olcsó Cipővásár

Róth Henrik cipőáruházában

Str. Nicolae Jorga (Zöldfa utca) 3

Divatos női cipők

Lej 149 Lej 249 Lej 325 Lej 375 árakban

Gyermek és férfi cipők is a legolcsóbban
Ezen árak „Közérdek“ vásárlásnál is érvényesek

— **Sirkövetés.** Mult hó 28-án, Salgótarjánban néhai Sonnenschein Mórné sírját emlékkövel jelölték meg. Az avató beszédet nagy közönség jelenlétében az elhunyt fia, Sonnenschein Elias pankotai ker. rabbi tartotta, ki megható szavakban méltatja a megboldogult jellemét, hithűségét és szentséges tóránk iránti nagy szeretetét.

— **Oneg Sabbath.** Az oradeai Brit Hanoár Hamizrachi az elmúlt péntek estével megkezdte a szokásos péntek esti Oneg Sabbath megrendezését. Berkovits Bernáth tartott egy igen értékes előadást, mely nagy hatást gyakorolt a megjelentekre. E héten 7-én péntek este Juszt Móse tart előadást az aktuális politikai helyzetről, melyet előre láthatólag élénk vita fog követni. Az Oneg Sabbati összejövetelek családias jellegűek és minden péntek este gyümölcs lesz szervírozva. A tagok hozzátartozóit, vendégeket, hölgyeket szívesen látja a Kulturbizottság.

— **Esküvő.** Négy esztendeig dolgozott a várad Aviva érdekében Weisz Zsóka. Megszervezte az első várad leány cserkész-csapatot (Someret). Strammul, lelkesen és az eszme iránti lelkesedéssel dolgozott a cionista eszméért. Most férjhez megy, november 9-én lesz az esküvője, Roth Móse cluji cionista felesége lesz. Sajnáljuk, hogy elmegy köztőlünk, de reméljük, Clujon tovább is az eszme munkása lesz. Sok szerencsét!

— **Salamon János** elvbarátunknak, a Baromfitenyésztők Egyesületének vezetője a legutóbbi háziállat kiállítás sikerében oroszán része volt. Salamon János nyugalmazott posta főtanácsos, eszménk lelkes barátja, abban a szakmában, melyben dolgozik, dicsőséget szerez egy a saját, mint a zsidóság számára. Örömmel üdvözljük nagy sikere alkalmából és sok szerencsét kívánunk további működéséhez.

— **A szigeti Mizrachi és Ceire Mizrachi Balfour ünnepélye.** November 2-án, a Balfour-deklaráció évfordulóján a szigeti Mizrachi és Ceire Mizrachi nagy népgyűlést tartott. A nagyszámú hallgatóság előtt Rottenberg József, a szigeti Mizrachi elnöke érdekes nagy beszédben vázolta a nap jelentőségét. Kifejtette, hogy a Mizrachi az angol fehér-könyv dacára, tántoríthatatlanul hisz a palesztinai zsidó államban. Beszámolt a Zs. N. Sz. utóbbi oradeai konferenciájáról és a palesztinai Vaad Leumi határozata szerint felkérte a nagyszámú közönséget a Keren Kajemetre való adakozásra. Utána Koffler Mózes, a szigeti Ceire Mizrachi díszelnöke beszámolt a bécsi Mizrachi Világ-szövetség legfelsőbb tanácsának konferenciájáról. Rámutatott a Keren Erec-jisrael sel Hamizrachi akciójának a fontosságára. Kifejtette, hogy az erdélyi Mizrachira kirótt maximum száz fontból Sziget zsidóságának huszat kell gyűjtenie. A beszédek hatása alatt a jelenlevők szép összegekkel járultak hozzá úgy a Keren Kajemeth mint a Keren Erec-jisrael sel Hamizrachi javára. Valószínű, hogy két héten belül az utóbbi alap javára a szigeti Mizrachi, Násé Mizrachi és a Mizrachi ifjúság valóban el is küldik majd a husz fontot a jeruzsálemi Mizrachi központjának.

— **Eljegyzési hír.** Guttmann Margareta Targu-Mures és Fisch Ignátz Oradea, a „Népünk“ lelkes aquiránsa, jegyesek. Minden külön értesítés helyett.

Figyelem!! A zárda-uccai zsidó templommal szemben Schächter Abraham-féle zsidó könyvkereskedésben mindenféle imakönyvek, Machzor s.b. magyar és német fordítással, valamint új kiadású és antik könyvek.

TALESZEK

gyári áron, Mezize, Tefilin és más imaszerek engröss és detail, legolcsóbban beszerezhetők.

A világhírű סופר דהם-nak 200-at meghaladó halhatatlan, gyönyörű beszédei és mondásai egyedül nálam kaphatók jutányos árban.

SCHÄCHTER ÁBRAHÁM Oradea. Zárda ucca.

— **Felhívás.** Felhívjuk a Poále Mizrachi (zsidómunkás szervezet) aktív és inaktív tagjainak figyelmét, hogy a tél beállta előtti reorganizáló gyűlésre, amely f. hó 9-én vasárnap este 8 órakor a Nagypiac 11/a lesz megtartva, hogy teljes számban megjelenni szíveskedjenek. Targyszorozat: Saját Otthon létesítése. Sorozatos Zsidótörténelmi tanulás. Szombat estén Meláve Málke-k rendezése. Új vezetőség választása, esetleges indítványok. Egyben felhívjuk azon zsidó ifjakat, kik a P. M. szervezetbe belépni óhajtanak, hogy ezen gyűlés előtt jelentkezzenek a bizottságnál. Oradea, 5691 Márcshesván 12. — 1930 november 3. Poále Mizrachi reorganizáló bizottsága.

— **A Mizrachi proklamációja.** A Mizrachi Világorganizáció a palesztinai zsidósághoz és a vallás minden orthodox zsidójához a következő proklamációt bocsátotta ki. Az elődei hagyományával összekapcsolt cionisták át vannak hatva azon tudattól, hogy a *cionizmus sorsa nem függ egy korlátozott idejű kormány intézkedéseitől* Hagyományaihoz való ragaszkodással utasítja vissza a zsidóság azon súlyos veszedelmeket rejtő kormányrendeleteket, melynek célja, hogy a zsidó nép fátordozásait, mellyel ősei országát újra felépíteni akarja, megsemmisítse. Szilárd összetartással kell a Jischuvnak minden belső nehézségeit elhárítani, az ország minden részében meg kell erősíteni a zsidó tevékenységet és meg kell kétszerezni minden energiáját az országépítésnek, hogy a zsidó ipar és földmívelés megszilárduljon. Felhívjuk a világszidóságot, hogy jöjjenek ide, a mi szentföldünkre termelni és építeni.

Szörmék, Bundák, Prémek Leichner

Szörme áruházban legolcsóbban beszerezhető
ORADEA, Str. Ep. Ciorogariu 4

— **Apa és leánya 50 év utáni találkozás.** Ötven évvel ezelőtt egy Simovics Wolf nevű orosz zsidó kivándorolt Amerikába. Kivándorlása előtt elvált feleségétől és egy kis leánygyermeket hagyott vissza. Éveken keresztül leveleztek egymással, de egyszerre megszaktadt az érintkezés és minden nyom eltűnt apa és gyermeke között. A leány ezután kivándorolt Afrikába, onnan pedig Amerikába ment, ahol hiába nyomozta édes apja hollétét, nem bírt rá találni. Most aztán véletlenül felfedezte egy chikágói aggokházában, ahol apját — aki már öt éve elvesztette látóképességét — ápolják. Így megtalálták ugyan, de viszont nem láthatják egymást soha, ami lényegesen csökkentette mindkettőjük örömet.

— **Kuck főrabbi felhívása a zsidósághoz.** Jeruzsálem november 4. Kuck jeruzsálemi főrabbi felhívással fordul a zsidó néphez, melyben nyugalomra és türelemre int a szent mű érdekében. Nem szabad az eddigi munkát félb hagyni — ugymond — még ha az a mandatárius hatalom által bántalmának is lenne kitéve. Egyetlen idegen nép szavára sem támaszkodhatunk. Egyedül Izrael Örökkévalójának ígérete az, mely örökké tartó és Isten keze az, mely a zsidóságot a szent országba való átteleptetésében segíti.

— **Aszlovák sajtó zsidó ellenes támadása.** Az utóbbi időkben mindgyakrabban előfordul, hogy különösen a szlovák sajtó egy része teljesen indokoltan támadja a zsidóságot s egészen nyíltan zsidóellenes hurokat penget. Így a cseh néppárt szlovenskói organuma a „Ludova politika“ a napokban éles kirohanást intézett a magyar, német és főképpen a zsidó kereskedők ellen. A cikk írója azon sópánkodik, hogy a csehszlovák kereskedelem nincsen „nemzeti kezében“, hanem nemzeti szempontból kártékony elemek: zsidók, németek és magyarok jutnak a kereskedelem révén aránytalanul nagy és meg nem érdemelt jövedelemhez. A sovinsta szellemű álfüti cikkíró végül apellál a kormányzati körökhöz, hogy a csehszlovák kereskedelmet a csehszlovákok kezére juttassák.

Könyvkritika

IZSÁK ARNOLD;

Mentő esillagok a zsidó éjszakában

Irigylem a könyv szerzőjét. Irigylem és nem értem. Hogyan is érteném, hogy ebben a komisz, materiális világban csodarabbik legendáit dolgozza fel? Naiv és a nép száján élő régi csodákat, hol régies naiv eposzok módjára, az igaz mindég elnyeri jutalmát. A szerző előszavából látom, hogy a szülői házban, a Küküllőmenti kis zsidó házban szerezte azokat a lelki benyomásokat, melyek álmódóvá tették. Álmódó mesemondó lett belőle. Hiszen én is az aszfaltos, rohanós városi forgatagban, gondolatban sokszor egy soha nem látott kis patakmenti cserdes falusi házba vágyom, hol primitív életkörülmények között, de csodálatosan gazdag fantáziával élik át az emberek az életet. A falusi kis zsidóknak ez a narkotikum, melytől megérezhető, ez a hívés és csodávarás teszi lehetővé, hogy napjait ezzel a hitével tologassa a sir felé. Az ő rabbija. Ki van és ákinek áhitattal csókolja kezét, akihez elzarándokol, hogy új életelixirt adjon, a további keserves küzdelemre. És mesél róla, igen Róla, csodálatos meséket a gyerekeknek. Kalandos, naiv meséket a szentről, kik az ország-lengyel mezők között elterülő nyomorúságos kis falvak között, a jobb jövő képét rajzolták a komor horizontra. A délibáb, az égbenyúló szines szívárványt, mely nagyszerű díszletet nyújtott az előtérben levő napi nyomorúságnak, keservességnek és elnyomásnak. A szláv bánatosság, az orosz néplelek érihetetlensége feltétlenül kihatással volt az ottélő zsidóság kialakuló lelkivilágára.

Az orosz elnyomatás, a sűrű zsidó lakosság, a szegényes millió mind hozzájárult ahhoz, hogy ez a csodálatos misztikum, a csodák hite és a csodarabbik nagy hatása kialakulhatott.

Csodálom Izsák Arnoldot, a könyv szerzőjét. Hogy modern elvekkal és a mai cinikus világban ujságírói veleitásokat is eláruló egyéniségével el tudott merülni ebbe a csodálatos világba.

Azt érzem ki könyvből, hogy nála ez nem mesterséges stílusművészet, hanem sokkalta őszintébb — ha szabad az összehasonlítás — Martin Buber chassidikus feldolgozásainál. Azok cizelláltabbak, formatökély jellemzi őket, de az Izsák Arnoldéban minden betűből kicsillan a szív vérvörös melege. A falusi házba menekül vissza ebben a könyvben a szerző, abba a kis házba, honnan elhozta apjától hallott csodálatos meséket. Az emberek közé akarja telikézzel szórni és valóban kincset kap az, aki felnyalából belőle valamit.

Ebben a kételyektől telített, keserves életküzdelmekkel fojtóvá varázolt mai életben, boldog menekülés a berdicsevi csodatevése, a naivságában is megkapó kilenc legenda, a zsidó néplelek értis optimizmusa, drága hite.

Köszönjük Izsák Arnoldnak, hogy néhány félóra elviszi az olvasót ebbe a csodás világba, a „déde“ mellé, a buboskemence mellé ültet és azt sem bánom, ha sötét zakkómon meglátszik majd a ráragadt mézpor és lakkcipőmön a falusi sár ragad. Ebben is drága meleg poézis van és jobban szívemhez fér, mint egy jazz sláger, vagy rádiócsoda. Talán ezért is értem én meg annyira Izsák Arnoldot...

A könyv 200 oldal és 80 lej. A címlap nem elégíti ki, az elbeszélések magyarossága is kívánnivalót hagy. Azért mert chassidikus, még nem kell magyartalan is legyen. Tipografiai hibákban sem szűkölködik. De hát mi lehet tökéletes a mai világban? Talán csak a csodarabbik, de azok is csak a legendákba?... L. Z.

Csecsemőnek a legjobbat: H Ö F E R hintőport, krémet, szappant.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Apró hírek

a világ minden részéből.

— London. Londonból jelentik, hogy Baldwin volt miniszterelnök Chamberlain volt külügyminiszter és Amery volt gyarmatügyi miniszter a Times hasbjában nyílt levélben támadták meg a kormányt, hogy Angliának a mandátumban vállalt kötelezettségének végrehajtását megtagadja.

— Beregszász. A beregszászi hitközségben már hosszú hónapok óta elkeseredett harcok dúlnak két párt, az úgynevezett *Hirsch-Schreiber* párt és a szabad *rabbiválasztó* párt között. Hirsch rabbi, kit az elhalt Schreiber rabbi, utódjának szánt, tekintélyes párttal rendelkezik, a hitközség kormányzása azonban az ellenpárt kezében van, mely a galántai rabbi akarja megválasztani s nem hajlandó behódolni a chazukének. Ilyen körülmények között elkeseredett harc dúlt a két párt között, amíg aztán a hatóság is beleavatkozott és bizonyára — bármily fájdalmas is — csak zsidók kívánságára felfüggesztette a hitközség autonómiáját.

— Newyork. Abraham L. Weinberg, az egyik newyorki zsidó templomegyet rabbija otthagyta a jólfizetett rabbiállását s felcsapott filmszínésznek. A derék rabbi Fábian Arnold név alatt Hollywoodban már filmezett is. — Gombatemplomoknak nevezi a newyorki zsidóság azokat a számtalan apró imaházakat, melyek a zsidó nagyünnepek előtt egész Newyorkban gombamódra elszaporodnak.

— Jeruzsálem. Az elmúlt héten nyílt meg a jeruzsálemi első orthodox zsidó leány-gymnázium, mely a Mizרחi Világorganizáció alkotása.

A Drumon Shiels ellen tüntető zsidókkal szemben lefolytatott második tárgyaláson, Harkavy bíró a vádlottakat felmentette.

— Baltimore. Az amerikai volt frontarcok szövetségének 31-évi konferenciáján a szervező főparancsnokává egyhangulag *Wolman* Pált, baltimorei zsidó ügyvédet választották meg. Wolman, aki eddig első főparancsnok helyettes volt, a 313 számú gyalogos ezredben szolgált s a világháborúban sokszorosan kitüntette magát. Mint ilyen, mintegy 115000 ember főparancsnoka, akik az Egyesült Államok összes háborúiból rekrutálódnak.

— Tel-Aviv. Wladimir Jabotinski 50 éves születésnapjára, a berlini cionisták, a revizionista ifjúság és a Brit Trumpeldor tagjai számára egy „Jabotinski ifjúsági otthon“-t alapítottak. Az ifjúsági otthon Tel-Avivban létesül és a gyülekező helyeken kívül, étkező terem és tornateremmel is el lesz látva.

— Varsó. A varsói emigránshivatal, mely hosszú évek során a zsidó kivándorlás terén áldásos munkát fejtett ki, kénytelen volt munkáját beállítani, mivel az amerikai HIAS az eddig nyújtott támogatást megszüntette. A zsidó munkások százai, kik Nyugateurópába és Délamerikába szándékoztak kivándorolni, ki vannak szolgáltatva lelkiismeretlen ügynökök és szélhámosok machinációinak. Az ITA jelentése szerint a lengyelországi zsidó kézművesek elhatározták, hogy az amerikai HIAS eljárásával szemben erélyesen tiltakozni fognak.

Jakob Kryzeminsky tábornok a lengyelországi legfelsőbb számvevőség elnöke lett kinevezve. Ezzel kapcsolatban a nemzeti demokrata sajtó közli, hogy Kryzeminsky egy kikeresztelkedett zsidó, kit előzőleg Feuersteinnak hívtak. Izsák Feuerstein nagyiparos ezzel kapcsolatosan a következő nyilatkozatot adta le a lengyel sajtó számára: „Családom érdeke és becsülete megkívánja tőlünk, hogy mi elődeink vallását legnagyobb megbecsüléssel kövessük és családomban nem fordult még elő senki, aki vallását elhagyta volna. Kryzeminskynek régebbi családi neve nem Feuerstein, hanem Friedmann“.

Hölgyek figyelmébe!!

Van szerencsém értesíteni, hogy tanulmányutamból hazatérve a SZOBEL ADOLF által 1912-ben alapított elsőrangú

női ruha szabóságátvettem

és azt a legelső párisi szalonok eredeti mintájára tovább vezetem. Ruháim mindenkor a legújabb angol- és francia modellek szerint gyorsan és pontosan készülnek. Szíves pártfogását kérve vagyok kitűnő tisztelettel

Brüder Béla nőidivat szalon
Salárdi u. 6.

ZSIDÓ HUMOR

Abraham Ibn Ezra szerencséje.

Ibn Ezra világleletében mindig peches ember volt, ennek folytán mindig és örökké elégtikus hangulatban volt. Nem is hitte, hogy valaha szerencséje megváltozna. Sokat tartózkodott a Maimonides közelében, aki neki tisztelője és barátja volt. Nagyon sokszor tett kísérletet arra, hogy anyagilag rendelkezésére álljon, azonban mindenkor haragjának tette volna ki magát és ezenkívül Ibn Ezra borzasztóan megbántva érezte volna magát.

Hisz még a költeményeiben is kiütözik az a meggyőződése, hogy az ő szerencséje nem változhat és ha ő szemfedéllel kereskedne, akkor bizonyos, hogy az emberek többé nem halnának meg. . .

Maimonides azonban mindenképpen azon volt, hogy nagytudománu barátján segítsen. Nagy utánjárás árán megtudta, hogy rövidesen elindul ismét vándorútjára és megtudta azt is, hogy milyen uton fogja elhagyni a várost. Titokban felkereste azon utonval egy elhagyott szakaszt és egy nagy csomó arany és ezüstpénzt összekötve, elhelyezett. Ugy tette le az országúton, hogy Ibn Ezrának okvetlen bele kellett botlania. Remélte, hogy megtalálja és így néhány évre biztosítja ilyen titokzatos módon Ibn Ezra megélhetését. Ő maga pedig lesbe állott, hogy lássa, miként fogja fogadni a váratlan kincset.

Messziről feltűnt már Ibn Ezra alakja, amint magasra emelt fejvel haladt el az országúton. Közleledt a csomaghoz, meg is botlott benne, de feltartott fejével, nyugodtan tovább haladt.

Maimonides leshelyéről nézte és megütközve látta, hogy miként halad el Ibn Ezra a kincs mellett. Egy pillanatra arra gondolt, hogy utána kiált. De aztán megint arra kellett gondolnia, hogy barátja, akit igazán őszintén tisztelt, megsértődhetne ezen. Aztán attól is félt, hogy barátja rájött a tervére és így jobbnak találta, ha megvárja egy későbbi látogatását és akkor igyekezni fog erre a rejtélyre világosságot deríteni.

Tényleg, néhány hónap múlva megjelent nála Ibn Ezra ismét. Maimonides még mindig kíváncsi volt, hogy miért nem emelte fel az országút porából az odakészített kincset. Ismét a szerencséjére vagy balszerencséjére terelte a beszélgetést. És ekkor megkérdezte tőle, hogy utolsó alkalommal, amikor elhagyta Kordovát, miért nézett mindig az ég felé és egyszer sem nézett a földre.

Nagyon jól emlékszem még — mondá Ibn Ezra — hogy akkor mire gondoltam. Ugyanis megvagyok róla győződve, hogy szerencsétlen csillagzatban születtem. Arra gondoltam, hogy amilyen szerencsétlen én vagyok, arra is kell számítanom, hogy valaha elveszítem látóképességem. Senkim a világon nincsen és azon bántódtam, hogyan fogom majd az országutakat járni világtalanul. Erre az az ötletem támadt, hogy begyakorlom magam becsukott szemmel járni az országúton. Amikor elhagytam Kordovát, csináltam az első próbákat és innen eltávozva, órák hosszat becsukott szemmel haladtam az országúton. . .

A láthatatlan Örökkévaló!

Egyszer egy pogány ember azt kérdezte R. Gámlieltől:

— Mutasd meg nekem azt a helyet, ahol Isten lakik!

— Magam sem tudom.

— Hát ez a ti nagy bölcseségetek?! Minden nap imádkoztok hozzá s még azt sem tudjátok megmondani, hogy merre van az ő hazája?

— Te kérdezte tőlem olyan dolgot, mely oly messze esik tőlem, mint öt hosszú évszázad; én pedig oly egyszerű dolgot fogok tőled kérdezni, amely a szemeid előtt van nappal s éjjel és mégsem tudod megmondani nekem hol van.

— Mi az?

— A lélek. Magyarázd meg nekem, hol van az ő lakóhelye?

— Nem tudom.

— Te nem bírod megfejtani azt az egyszerű kérdést, amely szemeid előtt van nappal s éjjel, honnan tudjam én azt a dolgot, amely 500 év távolságra esik tőlem?

— Azért helyeslem a bálványimádók eljárását, amidőn imádják kezeik művét és leborulnak a bálványok előtt, amelyet saját szemeikkel látni képesek.

— Ti balgák, igaz, hogy ti látjátok kezeitek művét, de mi haszna, mikor ők nem látnak benneket? A mi Istenünk azonban látja a maga teremtményeit, csak ők véges elméjükkel nem látják meg őt, amint írva van: nem láthat engem halandó ember, aki éleiben marad (M, II. 33., 20.)

Rabenu Taam tefilin és az Amhaarecz.

Egy falusi amhaarecz a városban lévén, elment a templomba imádkozni. Az egyik asztalon meglátott egy pár tefilint, melyet fel akart venni. Erre valaki azt mondta neki: ez rabenu Taam tefilin, mire az amhaarecz hidegvérrel azt feleli: amíg rabenu Taam bejön, addigra én már rég kész leszek.

Uj szörme üzlet Uj
Téli szörme különlegeségeim megérkeztek, azokat legolcsóbb árban hocsátom a nagyra becsült vevőközönség rendelkezésére.
Szíves pártfogást kér
RUBIN szüles és szörmeüzlet
ORADEA Zöldfa u. 6.

Felhívás.
Értesítem a n. é. közönséget és a t. vevőkörömet, hogy modernül felszerelt orth. kóser szalámi hentesárugyáramban s legjobb minőségű készítmények jönnek forgalomba hozva Szíves pártfogást kér
MARTIN PÁL jun.
ארטה כשר HENTESÁRUGYÁR ארטה כשר
CLUJ, Piața Mihai Viteazul 25.

Nyugodtan fog aludni, ha
EXPRESS POLOSKA irtót
használ. Kapható:
STERN S. ENDRE
Egy liter ára 15 Lel
CÉGN'L ORADEA, Zöldfa-u. 10.
Telefon: 378.

A legszebb !! Zománcfényű gallérokat
tisztítja a
ALCIN Gőzmosóda
Szent János ucca. 4.

Győződjön meg!!!
Mindenféle harisnyák, keztük, férfi- ingeket, Bébé cikkeket, Rövidárúk nagyválasztékban kaphatók:
Szenszky Miklósnál
Saspassage

VEGYILEG tisztít mos vasal férfi és női ruhák Fehőrnemű, gallérmosást is való
BORGOS Bazár épület Színház oldal.
vegyiltisztító

ארטה כשר **Értesítés** **ארטה כשר**
A n. é. közönség figyelmébe ajánlom, hogy saját érdekekben *libaszir, háj, fűsölthús és tepertő* téli szükségleté, míg az olcsó ár-hullámsz tart nálam beszerezze.
Ugyanott napoként friss liba aprólék kilonként 24 lei
FRIEDMANN SAMU baromfi és zslrnagykeresk. Oradea, Guza Voda

ארטה כשר **Restaurant** **ארטה כשר**
GROSZ
Oradea, Zöldfa-u. 10. Timișoara, Lloyd-sor 8.
Utazóknak 10% engedmény

Férfi szövetség
különlegességek
bámulatos olcsó
leszállított árakban
Engros **Havas & Grünfeld**
Endetail posztó áruházában Kossuth ucca 8.
Közérdek vevőket készpénz árban szolgálunk ki.
Cégünk szolidaritásáról kérjük meggyőződni.

Kölcsönöket
jelzálog vagy kézzizálog fedezéssel mellett előnyös feltételekkel nyújtunk
Betéteket kedvező kamatozással és felmondás nélkül elfogadjuk
Banca Centrală SOC. ANON.
ORADEA Astoria (Emke) palota